

Talousarvioraami vuodelle 2025

KHALL 02.09.2024 § 146
101/02.02.00/2024

Valmistelija Hallintojohtaja Antti Kinnunen, antti.kinnunen@juva.fi, puh. 0400 121 261

Päätösesitys Kunnanjohtaja Mervi Simoska:
Kunnanhallitus päättää hyväksyä oheismateriaalina olevan raamilaskelman vuoden 2025 talousarvion ja taloussuunnitelman 2025–2027 valmistelun pohjaksi.

Päätös Kunnanhallitus hyväksyi esityksen yksimielisesti.

Selostus

Kuntalain (410/2016) 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Sen hyväksymisen yhteydessä on valtuuston hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi.

Kuntalain 110 §:n mukaan: "Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan."

Vuoden 2025 talousarvion ja taloussuunnitelman 2025–2027 laadintaohjeet on laadittu saatavilla olevan tiedon perusteella.

Valtiovarainministeriön kesäkuussa 2024 julkaiseman katsauksen mukaan Suomen talous supistui vuonna 2023 eikä kasva vuonna 2024. Inflaation hidastuminen ja korkojen kääntyminen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja kulutusta. Investoinnit kääntyvät kasvuun vuonna 2025. BKT kasvaa 1,6 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuonna 2026, vaikka julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotus vähentävätkin kotimaista kysyntää ja nostavat hintoja. Työllisyys laskee hieman vuonna 2024, mutta kasvaa vuodesta 2025 lähtien kysynnän kasvun ja työllisyystoimien ansiosta. Vuoteen 2026 mennessä 15–64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 73,9 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 6,9 prosenttiin. Muiden kansantalouden ennustelaitosten arviot vuoden 2025 BKT:n kasvusta ovat välillä 1,2–2,0 %.

Kuntasektorin ansiotulokehityksen ennustetaan olevan tulevina vuosina edelleen yleistä ansiokehitystä nopeampaa, keskimäärin 3,5 % vuosina 2025–2028.

Vuoden 2025 alusta kuntien tehtäviin tulee merkittävä muutos, kun työhallinnon tehtävät siirtyvät työllisyysalueiden hoidettavaksi. Juva on liittynyt Mikkelin seudun työvoimapalvelualueeseen, jossa palvelut järjestää Mikkelin kaupunki. Laskennallinen valtionosuuden lisäys muutoksen kompensatona ei tule riittämään täysimääräisesti toiminnan kustannuksiin, eikä kata lainkaan kunnan kasvavaa vastuuta työttömyysturvan kustannuksista, joihin tulee merkittävä järjestelmämuutos.

Tulevan vuoden valtion budjetin budjettiriihi järjestetään 3.-4.9.2024. Budjettiesitys käsitellään valtioneuvoston yleisistunnossa ja julkaistaan 23.9.2024.

Valtionosuuksia ja verotulomenetysten korvauksia kertyy Juvalle vuonna 2025 Kuntaliiton 8.8.2024 julkaiseman laskelman mukaan 4.370.159 euroa (4.118.238 euroa vuonna 2024), 762 (711) euroa/asukas. Laskennassa on huomioitava OKM:n valtionosuus, joka on laskettu edellisen vuoden suuruisena -142.111 euroa. OKM ei anna ennusteita omista valtionosuuksistaan. Kyseessä poikkeama, joka johtuu ukrainalaisten lasten lisäkorvauksista. Laskennassa käytetään pitkän ajan keskiarvoa. Arvio valtionosuuksista on siten 4.012.000 euroa.

Elokuussa 2024 Kuntaliiton julkaiseman verotuloennusteen pohjalta on tehty oma ennuste, jossa on huomioitu kunnallisveron korotus 1,0 prosenttiyksilöllä sekä taloustyöryhmän laskelmissa jo ennakoitu kiinteistöverotulojen kasvu voimalaitosten osalta. Kunta asetti voimalaitosten kiinteistöveroprosentin 3,1:een - joka on lain maksimi - vuonna 2023.

Laskennan mukaan kunnallisveron tuotto vuodelle 2025 olisi Juvalla 9.220.000 euroa. Efektiivisen kunnallisveroasteen eli todellisen maksettavan veron osuus nimellisestä kunnallisverosta 9,10 % ennustetaan olevan 6,6 %. Yhteisöveron jako-osuus olisi 1.669.000 euroa. Kiinteistöveron tuotto kasvaisi 4,8 % 1.937.000 euroon. Yhteensä verotulot olisivat 12.827.000 euroa, joka on 15,2 % enemmän kuin talousarviossa vuodelle 2024. Vuoden 2024 talousarvio oli kuitenkin 1,8 M€ alijäämäinen.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2022–30.4.2025. Vuoden 2025 ennustettu kustannusvaikutus on 3,7 %. Vaikutuksia ei voi laskea tarkasti, koska ne osin riippuvat muista työehtosopimuksista.

Kunnanhallitus asetti keväällä 2024 talouden tasapainottamistyöryhmän joka sai 29.5.2025 valmiiksi ohjelman tarvittavista toimenpiteistä. Kunnanhallitus päätti 10.6.2024, että talousarviota vuodelle 2025 valmistellaan ohjelman pohjalta. Toimialat tekivät esityksensä talousarvioraamista vuodelle 2025 18.8.2024 mennessä. Toimialojen esityksiä käsiteltiin vielä kunnanhallituksen talousseminaarissa 21.8.2024. Toimialojen esitysten ja raamilaskelman välillä on edelleen merkittävä ero, josta syystä kunnanhallitus päätti 19.8.2024 käynnistää kunnassa YT-neuvottelut tarvittavien lisäsäästöjen löytämiseksi osittain myös henkilöstömenoista.

Talouden tasapainottamiseksi tehdään vuodelle 2025 menoihin tasoleikkaus. Leikkaukset koskevat osin myös henkilöstömenoja, koska se on suurin menolaji. Lisäksi tavoitteeksi otetaan pitkällä aikavälillä pitää menojen kasvu noin puolessa yleisen kustannuskehityksen kasvusta. Peruspalvelujen hintaindeksiennuste on 3,2 % vuodelle 2025 ja saman verran keskimäärin vuosille 2025-2028. Ilman kulukehityksen hillitsemistä kunnan talous on pysyvästi alijäämäinen veronkorotuksista huolimatta.

Kunnan jätevesipuhdistamon investointi on alkanut vuonna 2024, ja se valmistuu aikataulun mukaan helmikuussa 2026. Käynnissä on valmistelu kunnanviraston ja kirjaston toimitilojen järjestämisestä, mikä jatkaa osaltaan kunnan investointipainetta.

Kuluvana vuonna uusia talousarviolainoja tullaan nostamaan 6 miljoonaa euroa. Vanhoja lainoja lyhennetään noin 1,8 miljoonaa euroa. Lyhytaikaista rahoitusta on lyhennetty 1,5 miljoonaa euroa. Kunnan kokonaislainamäärä nousee siten 2,7 M€ vuoden 2024 aikana. Jätevedenpuhdistamon investointi edellyttää lainan nostamista vielä vuonna 2025.